Leefplezier in kaart brengen met doedelen

Hoe kunnen we een cliënt leren kennen zonder een standaardvragenlijst af te nemen? Dat is de leidende gedachte achter de *Doodle Me Tool*, een hulpmiddel voor zorgverleners om op een speelse manier met iemand in gesprek te komen en inzicht te krijgen in wat voor hem of haar belangrijk is in het leven.

Doodle is een eenvoudig tekenspel om contact met een ander op te bouwen door beurtelings een krabbel of streep op papier te zetten waaruit dan een gezamenlijke tekening groeit. De Nederlandse vertaling ervan is *doedelen*. Daar zitten twee werkwoorden in verstopt: doen en delen. En dat is precies waar het *Annemarijn Slaets* om gaat. Zij ontwikkelde deze eenvoudige methode waarvoor zorgverleners alleen maar een prikbord (of een groot vel tekenpapier), gekleurde stiften en papieren afbeeldingen van ballonnen nodig hebben. Plus oprechte belangstelling voor de ander natuurlijk. Annemarijn: 'Vanuit het zorgveld kreeg ik de vraag hoe je het leefplezier van ouderen in kaart kunt brengen en hoe je dit aan zorgverleners kunt leren. Ik heb geen achtergrond in de zorg en ben dus puur vanuit mijn ervaring met communicatie en journalistiek te werk gegaan.' Voor de te behandelen thema's maakte ze gebruik van Gronings onderzoek

naar het welbevinden van ouderen. 'Ouderen zeggen dat prettig oud worden vooral te maken heeft met je gelukkig voelen en plezier hebben in het leven,' vertelt Annemarijn. 'En daarbij gaat het dan om dingen als genieten van eten en drinken, lekker slapen, plezierige contacten onderhouden, prettig wonen, jezelf kunnen zijn en je gezond voelen van lichaam en geest. Maar voor de een zijn bepaalde zaken belangrijker dan voor de ander, dus de thema's kunnen per persoon verschillen.'

PUZZELSTUKJE

Doedelen is geen eenmalig intakegesprek, maar een doorlopende ontmoeting. De gesprekken kunnen telkens over een ander thema gaan en zo wordt het beeld steeds completer. Op het uiteindelijke *Doodle Bord* krijgen alle aspecten die relevant zijn in de ogen van de oudere een plaats, zowel positieve als nare ervaringen. Daarbij is het de oudere zelf die bepaalt wat er op het bord komt en dus zichtbaar is voor de omgeving.

Annemarijn: 'Dat doen we simpel met twee markeerstiften: geel komt op het bord, oranje niet. Daarnaast krijgen sommige zaken een plaats in een apart document: vaak kleine dagelijkse rituelen en gewoontes die belangrijk zijn voor het leefplezier en dus van belang voor de zorgverlening om rekening

mee te houden.'

Ook naasten kunnen input leveren als blijkt dat de oudere zelf belangrijke zaken vergeten is. Doedelen kan zo informatie opleveren die het ontbrekende puzzelstukje kan blijken te zijn om gedrag van een bewoner te verklaren. Annemarijn: 'Zo was er een vrouw met dementie die een minnaar bleek te hebben gehad die de vader was van één van haar drie kinderen. Als ze bezoek krijgt, zegt ze vaak: "Je kunt maar vijf minuten blijven hoor, want Albert komt zo." Ze ziet in de broeders van het verpleeghuis haar minnaar terug. Haar ogenschijnlijk vreemde gedrag is dus heel verklaarbaar, maar dan moet je wel weten welk verhaal er achter schuil gaat. Overigens stond deze informatie uiteraard niet op het *Doodle Bord*, maar in het schaduwdocument. De familie is betrokken geweest bij het doedelproces en in overleg met hen is deze geschiedenis met de instelling gedeeld.'

TEKST THEO ROYERS

BEELD THE GENERATION KEEPER

Theo Royers is redacteur van *Denkbeeld*; hij is zelfstandig werkzaam als trainer/coach en adviseur.

Voor meer informatie over de *Doodle Me Tool*: info@thegenerationkeeper.nl.